

Procesevaluatie ‘Patiënt op de juiste plek’ Onderzoek naar indicatiestelling en plaatsing in forensische zorg

Forensische zorg is geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg of verstandelijke gehandicaptenzorg als onderdeel van een (voorwaardelijke) straf of maatregel. Een centraal doel van de **Wet forensische zorg** (Wfz) is dat **patiënten op de juiste plek met de juiste zorg** komen. Hiervoor is een proces van indicatiestelling en plaatsing geïmplementeerd dat ondersteund wordt door het Informatiesysteem forensische zorg (Ifzo).

De uitgangspunten hierbij zijn: (1) de zorg- en beveiligingsvraag van een patiënt wordt vastgesteld door een partij die onafhankelijk is van zorginkoop en zorgverlening, en (2) de plaatsing van de patiënt gebeurt vervolgens op basis van deze indicatiestelling.

Beoogde werkwijze ‘Patiënt op de juiste plek’

Mede door ervaren belemmeringen geven medewerkers van de reclassering en justitiële inrichtingen aan dat zij regelmatig **‘om Ifzo heen werken’** en eerst rechtstreeks contact met zorgaanbieders opnemen. Daarna wordt de indicatiestelling zo ingevuld dat de patiënt bij die specifieke zorgaanbieder terecht komt. Hoewel dit tot **tijdige zorg** leidt, leidt het ook tot **minder betrouwbare gegevens** over hoe het indicatie- en plaatsingsproces verloopt, en is er een groter risico dat niet de zorgvraag maar **beschikbare capaciteit leidend is bij plaatsing**.

Werkbaarheid proces

Ervaren belemmeringen

Gebrek aan tijdige informatie over patiënt voor indicatiestelling.

Hoge capaciteitsdruk door o.a. lange wachtlijsten, bijvoorbeeld bij hoog beveiligde zorg.

Hoge tijdsdruk om de juiste zorg ook op het juiste moment te kunnen starten of laten aansluiten op eerdere zorgtrajecten.

Werken met Ifzo wordt voornamelijk als administratieve verplichting ervaren in plaats van als ondersteuning van het proces.

Ervaren bevorderingen

Over het algemeen is er **goede samenwerking** tussen de ketenpartners.

Aanbevelingen voor verbeteren indicatiestellings- en plaatsingsproces

De interviews met praktijkwerkers in de forensische zorg schetsen een duidelijk beeld: alle partijen werken gedreven en vol overtuiging aan het uiteindelijke **doel van de wet**, om patiënten de juiste zorg te laten krijgen. Hierbij lopen zij echter tegen **obstakels** aan, zoals een IT-systeem dat meer tegenwerkt dan ondersteunt en een aanhoudend tekort aan passende zorgcapaciteit. Hierdoor komt ‘Patiënt op de juiste plek’ in de praktijk eerder neer op—in de ogen van de plaatser—**‘beste beschikbare plek’**.

Op basis van de resultaten van het onderzoek komt een zestal aanbevelingen naar voren om de praktijk beter te laten aansluiten op de beoogde werkwijze van ‘Patiënt op de juiste plek’:

Vanwege de overwegend negatieve ervaringen van ketenpartners met Ifzo is het aan te raden **een nieuw IT-systeem te creëren** ter vervanging van het bestaande systeem.

Verbeter het zicht op het gehele proces: van zorgaanbod en zorgvraag, tot het indicatiestelling-, matching- en plaatsingsproces.

Zet nadrukkelijk in op **voldoende forensische zorgcapaciteit** op basis van gesignaleerde tekorten.

Heroverweeg de noodzaak tot onafhankelijke herindicatiestelling bij afschaling van het zorg- en beveiligingsniveau.

Verduidelijk de wettelijke grondslag voor het delen van informatie tussen ketenpartners.

Investeer in kwaliteitsbevordering en -borging voor het indicatiestelling- en plaatsingsproces.